

Republika e Kosovës – Republika Kosova
Paneli Zgjedhor për Ankesa dhe Parashtrësia
Izborni Panel za Žalbe i Predstavke

Anr.4/2019

Paneli Zgjedhor për Ankesa dhe Parashtrësia (PZAP), në panelin e përbërë nga gjyqtarët: Gyltene Sylejmani kryesuese, Fejzullah Rexhepi, Rustem Thaqi, Faton Ademi dhe Adnan Konushevi, anëtarë, me pjesëmarrjen e Zyrtares së Lartë Ligjore Antigona Murati, duke vendosur lidhur me apelin e parashtruar nga subjekti politik Lista Serbe, me seli në Komunën Mitrovicës së Veriut, paraqitur kundër Udhëzimit Nr.965/2019 të datës 09.09.2019, të Komisionit Qendror të Zgjedhjeve (KQZ), me seli në Prishtinë, për Komisionet Komunale të Zgjedhjeve (KKZ) dhe Këshillat e Vendvotimeve (KVV), për identifikimin e votuesve në vendvotime, për Zgjedhjet e Parakohshme për Kuvendin e Republikës së Kosovës, që do të mbahen më datë 06 tetor 2019, në seancën e panelit të mbajtur, më datë 13.09.2019, mori këtë:

V E N D I M

REFUZOHET i pabazuar apeli i subjektit politik Lista Serbe, me seli në Komunën e Mitrovicës së Veriut, e paraqitur kundër vendimmarrjes lidhur me Udhëzimin Nr. 965/2019 të datës 09.09.2019, të Komisionit Qendror të Zgjedhjeve, me seli në Prishtinë.

A r s y e t i m

PZAP - i, ka pranuar një apel nga subjekti politik Lista Serbe, paraqitur kundër Udhëzimit Nr. 965/2019, të KQZ-së, të datës 09.09.2019, për Komisionet Komunale të Zgjedhjeve dhe për Këshillat e Vendvotimeve, për identifikimin e votuesve në vendvotime për Zgjedhjet e Parakohshme për Kuvend të Kosovës.

Paraqitësi i apelit, thekson se KQZ-ja, ka nxjerr udhëzim, me të cilën ka udhëzuar KKZ-të dhe KVV-të, të cilët merren me organizimin dhe zbatimin e zgjedhjeve, që në ditën e votimit me datë 06 tetor 2019, të pranojnë dokumente për identifikimin e votuesve në vendvotim siç është përcaktuar me nenin 90, të Ligjit nr.03/L-073, për Zgjedhjet e Përgjithshme: Letërnjoftimi i vlefshëm, Pasaporta e vlefshme, dokumentet e vlefshme të udhëtimit, leje e vozitjes e vlefshme e Republikës së Kosovës. Paraqitësi i apelit thekson se dispozita e cituara nga udhëzimi i apeluar janë në kundërshtim me nenin 45 të Kushtetutës të Republikës së Kosovës, me nenin 90 të Ligjit nr.2008/03-L073, për Zgjedhjet e Përgjithshme, dhe me nenin 16 të Rregullës Zgjedhore Nr. 09/2013, për votim dhe numërim në vendvotim dhe menaxhim të qendrës së votimit.

Paraqitësi i apelit te dy këto akte juridike, Ligji nr.03/L-073, për Zgjedhjet e Përgjithshme dhe Rregulla Zgjedhore Nr. 09/2013, për votim dhe numërim në vendvotim dhe menaxhim të qendrës së votimit, kanë fuqi më të madhe juridike se sa udhëzimi të cilat i merr KQZ-ja.

Sipas paraqitësi të apelit me paragrafin -I-, të këtij udhëzimi është e mohuar e drejta aktive për të votuar, për persona nga dy kategori: ata të paprekshmit persona - e zhvendosur dhe refugjatët, të cilët në bazë të nenit 90 të Ligjit nr. 03/L-073, për Zgjedhjet e Përgjithshme dhe nenit 16 të Rregullës Zgjedhore Nr. 09/2013, kanë të drejtë të votojnë edhe me legjitimimin e vlefshëm IRL, ose legjitimi te vlefshëm i refugjatëve. Ndërsa në paragrafin -II-, të këtij Udhëzimi KQZ-ja, është lëshuar në shpjegimin e dokumenteve të vlefshme dhe ka konstatuar që dokumentet e vlefshme janë vetëm ato të cilat i ka lëshuar Republika e Kosovës, gjë që nuk është thelbi i nenit 90 të Ligjit nr.03/L-073, për Zgjedhjet e Përgjithshme dhe nenit 16 të Rregullës Zgjedhore Nr. 09/2013, çfarë mund të vërtetohet lehtë nga paragrafët në vijim: Pasaporta e vlefshme dhe Një dokument i vlefshëm i udhëtimit. Më tutje theksohet nga paraqitësi i apelit se kemi të bëjmë me personat, të cilët janë shtetasit e Kosovës, të cilët gjenden në Listën Qendrore të Votuesve dhe ata me dokumentet e tyre nuk fitojnë asnjë të drejtë, por vetëm e realizojnë të drejtën ekzistuese aktive për të votuar, e cila është e përcaktuar me nenin 45, të Kushtetutës dhe nenin 2 të Ligjit nr. 2008/03-L073, për Zgjedhjet e Përgjithshme, me këtë udhëzim KQZ-ja, po mundohet të anulon të drejtën aktive të votës për të gjithë shtetasit kosovar, të cilët nuk i kanë dokumentet Kosovare dhe në këtë mënyrë t'ia pamundësojnë popullatës serbe, të dalin dhe të votojnë për përfaqësuesit e tyre në këtë proces zgjedhor. Sipas paraqitësi të apelit ky udhëzim është në kundërshtim me praktikat e deritanishme dhe ekzistuese, të cilat janë të njëjta, për të gjitha proceset zgjedhore, të cilat janë mbajtur, para 4 muajve, për 4 komunat në Veri të Kosovës, dhe për të gjitha zgjedhjet që janë mbajtur nga dita e nxjerrjes dhe miratimit të Ligjit Nr. 2008/03-L-073 për Zgjedhjet e Përgjithshme të Kosovës, e deri me ditën e sotme. Paraqitësi i apelit pretendon, që nëse ky vendim mbetet në fuqi, kjo do të thoshte se të gjitha mbledhjet e Kuvendit të Kosovës nga dita e marrjes së Ligjit Nr. 2008/03-L-073, për Zgjedhjet e Përgjithshme, kanë qenë të konstituara në kundërshtim me ligjin dhe kështu të gjitha vendimet, ligjet dhe aktet tjera juridike, janë marrë nga organet jo legjitime të pushtetit dhe prandaj të gjitha duhen të anulohen. Sepse është shumë e thjeshtë që të konkludohet që atëherë vendimet e më hershme të KQZ-së, të cilët thonë që mund të votohet me çfarëdo dokumenti të vlefshëm nga shteti i huaj, nëse mund të vërtetohet identiteti i votuesit, kanë qenë të paligjshme. Paraqitësi i apelit thekson se ky vendim i Komisionit Qendror të Zgjedhjeve, e ka shkelur të drejtën e garantuar me nenin 45 dhe nenin 156 të Kushtetutës dhe nenin 90 të Ligjit nr. 2008/03-L073, për Zgjedhjet e Përgjithshme, si dhe nenin 16 të Rregullës Zgjedhore Nr. 09/2013, dhe për këtë arsye i propozon PZAP-së, të aprovohet apeli i parashtruar, të vërtetohet se udhëzimi i KQZ-së, është në kundërshtim me LZP-në, dhe nenin 16 të Rregullës Zgjedhore Nr.09/2013, ta shfuqizoj dhe (ta shpall si të pavlefshëm udhëzimin e kontestuar të KQZ-së, me Nr. 965-2019 i datës 09.09.2019) dhe ta urdhëroi KQZ-në, me e marr një udhëzim te ri me të cilin udhëzim do të pranohen si të vlefshme të gjitha dokumentet identifikimit sipas LZP-së, dhe sipas praktikave të krijuar deri me tani.

Në përgjigjen e saj KQZ-ja, thekson se ka nxjerr vendim për udhëzimin Nr. 965/2019 të datës 09.09.2019, për Komisionet Komunale të Zgjedhjeve dhe Këshillat e Vendvotimeve, për identifikimin e votueseve në vendvotim, për Zgjedhjet e Parakohshme për Kuvendin e Kosovës, që do të mbahen më datë 6 tetor 2019, për me tepër në përgjigjen e saj, thekson se: qëllimi i vetëm i udhëzimit ka qenë, që të shmang të gjitha paqartësitë, lidhur me dokumentet e vlefshme për identifikim të votuesve në vendvotim, në ditën e votimit. Andaj ka nxjerrë udhëzimin për të qartësuar se me cilat dokumente mund të identifikohen votuesit në ditën e votimit. KQZ-ja, vetëm ka sqaruar se cilave dokumente duhet të përdoren gjatë votimit. Me propozim që apeli i paraqitur nga Lista Serbe, të refuzohet si i pabazë.

Paneli, pasi shqyrtimit të apelit, vlerësimit të pretendimeve ankimore dhe vlerësimit të provave që gjenden në shkresat e lëndës, e në kuptim të nenin 117 paragrafët 2 dhe 3 të LZP-së, gjeti se:

Apeli është i pabazuar

Nga shkresat e lëndës rezulton se paraqitësi i apelit, pranë PZAP-së, me datë 10.09.2019, ka paraqitur apel kundër vendimmarrjes nga ana e KQZ-së, lidhur me Udhëzimin Nr. 965/2019 i datës 09.09.2019, për shkaqet dhe arsyet e theksuar si në apel.

Paneli, me rastin e shqyrtimit paraprak të apelit, ka vlerësuar se njëjti është kontradiktor dhe i pa qartë dhe me kërkesën e datës 12.09.2019, ka kërkuar plotësimin e apelit, të paraqitur me sugjerime si në kërkesë.

Paraqitësi i apelit, duke vepruar sipas kërkesës së panelit, të datës 12.09.2019, ka vepruar në kuptim të kërkesës së panelit, me decidivisht si me parashtrësën e datës 13.09.2019.

Paneli vlerëson se vendimmarrja e KQZ-së, në raport me Udhëzimin Nr.965/2019 i datës 09.09.2019, është i drejtë dhe i ligjshëm dhe se i njëjti është marr me zbatim të drejtë, të dispozitave të LZP-së.

Nuk qëndron pretendimi i paraqitësit, të apelit se udhëzimi i apeluar është në kundërshtim me nenin 90, të LZP-së, nenin 16, i Rregullës Zgjedhore Nr.09/2013, nenet 45 dhe 156 të Kushtetutës së Republikës së Kosovës, për arsye se:

Me nenin 5 paragrafi 1 të LZP-së, përcaktohet: *“Çdo person ka të drejtë për të votuar në zgjedhje në përputhje me këtë ligj nëse i ka mbushur tetëmbëdhjetë (18) vjet në ditën kur mbahen zgjedhjet dhe e plotëson njërin prej kriterëve vijuese:*

- a) është i regjistruar si qytetar i Kosovës në Regjistrin Qendror Civil;
- b) banon jashtë Kosovës ose ka lëshuar Kosovën në apo pas 1 janarit 1998, me kusht që t'i plotësojë kriteret e parapara sipas ligjit në fuqi për të qenë qytetar i Kosovës; apo

- c) ka fituar statusin e refugjatit, siç është përkufizuar në Konventën Lidhur me Statusin e Refugjatëve të 28 korrikut 1951 dhe Protokollin e saj të 16 dhjetorit 1966, në apo pas 1 janarit 1995, dhe ka të drejtë për t'u regjistruar në Regjistrin Qendror Civil si banor i Kosovës”

Me nenin 6 paragrafët 1 dhe 2 të LZP-së, përcaktohet se: “Votimi brenda dhe jashtë Kosovës”

- 1 Çdo person me të drejtë vote ka të drejtë të votojë në Kosovë në ditën e zgjedhjeve dhe në zonën zgjedhore ku ai apo ajo është i regjistruar, me kusht që emri i tij apo saj paraqitet në Regjistrin Qendror Civil ose është regjistruar si qytetar i Kosovës në një datë të caktuar nga KQZ-ja.

- 2 Votuesi me të drejtë vote i cili përkohësisht banon jashtë, ose është zhvendosur nga, Kosova ka të drejtë të votojë në zgjedhje sipas procedurave dhe afateve kohore të përcaktuara në këtë ligj.

Me nenin 90 të LZP-së, përcaktohet se: “Për qëllim të këtyre zgjedhjeve në vijim janë dokumentet e pranueshme të identifikimit: a) letërnjoftimi i vlefshëm; b) pasaporta valide; c) dokumenti i vlefshëm i udhëtimit; d) leja e vozitjes e vlefshëm e Kosovës; e) kartela e vlefshme e PZHBV-ve; ose f) kartela e vlefshme e refugjatit”.

Me nenin 45 të Kushtetutës së Republikës së Kosovës, përcaktohet se: “Të Drejtat Zgjedhore dhe të Pjesëmarrjes”

- 1. Çdo shtetas i Republikës së Kosovës që ka arritur moshën tetëmbëdhjetë vjeç, qoftë edhe ditën e zgjedhjeve, gëzon të drejtën të zgjedhë dhe të zgjedhet, me përjashtim kur kjo e drejtë i kufizohet me vendim gjyqësor.

- 2. Vota është personale, e barabartë, e lirë dhe e fshehtë. 3. Institucionet shtetërore mbështesin mundësitë për pjesëmarrjen e çdonjërit në aktivitete publike dhe të drejtën e secilit për të ndikuar në mënyrë demokratike në vendimet e organeve publike.

Me nenin 156 të Kushtetutës së Republikës së Kosovës, përcaktohet se: “Refugjatët dhe Personat e Zhvendosur Brenda Vendit. Republika e Kosovës promovon dhe lehtëson kthimin e sigurt dhe me dinjitet të refugjatëve dhe personave të zhvendosur brenda vendit, dhe u ndihmon atyre për kthimin e pronave dhe posedimeve të tyre”.

Nga interpretimi i këtyre dispozitave ligjore dhe kushtetuese, Paneli vlerëson se apeli është i pabazuar dhe se udhëzimi i apeluar nuk është në kundërshtim me dispozitat e lartcekura e as me dispozitat e pretenduar nga paraqitësi i panelit, meqenëse i njëjti është marr në përputhje me nenin 63 dhe 64 të LZP-së, dhe Rregullës Zgjedhore Nr. 09/2013. Udhëzimi i apeluar, e ka natyrën e karakterit teknik, i cili saktëson veprimet e Komisioneve Komunale të Zgjedhjeve dhe Këshillave të Vendvotimeve, në raport me identifikimin e votuesit, në ditën e votimit.

Udhëzimi i apeluar, nuk ia mohon apo cenon të drejtën e votimit askujt, pasi që nuk ka të bëjë me të drejtën e votuesit apo Listën e Votuesve, mirëpo është në funksion të zbatimit në tërësi të dispozitës ligjore të nenin 90 të LZP-së, në identifikimin e votuesit, në ditën e votimit, në

vendvotime dhe qartëson se çka nënkupton me dokumente të identifikimit në kuptim të kësaj dispozite

Nuk qëndron pretendimi i parashtruesit të apelit, se udhëzimi i apeluar, është diskriminues për komunitetin serb, pasi që siç është theksuar më lart, ky udhëzim i referohet identifikimit të votuesit, pa dallimi të komunitetit, etnisë, gjinisë etj, por udhëzim i apeluar, i referohet të gjithë votuesve, të Republikës së Kosovës dhe mund të ketë ndikim të secili votues në ditën e votimit të cilët nuk prezantojnë ndonjërin nga dokumentet e listuar në udhëzimin e apeluar.

Po ashtu duke marr parasysh se nga dita e nxjerrjes së udhëzimit të apeluar, e deri në ditën e votimit, secili qytetar që nuk posedon dokumente të identifikimit të Republikës së Kosovës, sipas këtij udhëzimit të apeluar, mund të pajisen me të njëjtat, pasi që afati për tu pajisur me një dokument identifikues, është 7 deri në 10 ditë, që nënkupton që secili qytetar që ka interes dhe vullnet për ta shfrytëzuar të drejtën e tij kushtetuese, për të votuar mund të pajiset me të njëjtat.

Paneli, duke marr parasysh faktin se lista e votuesve, nuk është e pajisur me fotografi të votuesit, por identifikimi bëhet në bazë të emrit, mbiemrit dhe numrit personal në listat e votuesve, ku votuesit e posedojnë vetëm dokumentet e identifikimit të lëshuara nga Republika e Kosovës, që nënkupton se më udhëzimin e apeluar, qëllimi është eliminimi i parregullsive në ditën e votimit dhe garantimi i rregullt i integritetit të procesit zgjedhor dhe në kuptim të kësaj Paneli, vlerëson se çdo identifikim tjetër i votuesit me dokumente të ndonjë shteti tjetër, që numri personal i votuesit nuk është në përputhshmëri me Listën e Votimit, në ditën e votimit, nënkupton identifikim i pjesshëm i votuesit dhe rrjedhimisht cenon integritetin e procesit zgjedhor.

Nga arsyet e theksuara më lart si dhe duke u bazuar në dispozitat e neneve 117 par. 2 neni 118 të LZP-së, u vendos si në dispozitiv të këtij vendimi.

Paneli Zgjedhor për Ankesa dhe Parashtresa

A nr.4/2019 më datën 13.09.2019

Kryesuesja e Panelit

Gyltene Sylejmani,

Gyltene Sylejmani

Këshillë Juridike: Kundër këtij vendimi është e lejuar ankesa sipas nenit 118 par. 4 të LZP-së, në Gjykatën Supreme të Kosovës, brenda njëzetekatër (24) orëve nga momenti i marrjes-pranimi të këtij vendimi.